

Istorior

Ä va jänn dag då Tråmben add kemi frå Björkum minn äst å trilla. Då add ann stana til dan ata Stjyrbäkk i Jesundum da Niss Kal å Vass Järk add äldå lågå je trumb i väjim så ä add vurti nå fel å. Dömda bådär arbetät ju a Vegstyrälsim. Ä såg-åjt släkså båd två mjäst åv add vøjla si upå spådå däm add i andum. Då Tråmbän kam a Soldn råkät ann Bomen dan i Gruddbudum. Ann stanät ästn å däm byrdå språk minn verodär. Ä vårt tal um ukä arbeskarrär Kal å Järk va. Varkän Tråmbän äld Bomen vålät int däm nå. Då däm add språka jänn fläkk slutät Tråmbän minn tä säj: “.....Jä...ä e då inggän åv däm så tar mer upå spådåm änd då Ruben sa jordfäst nånn så a däj”.

* * * * *

Ä va upå fyrtilä sä ä add vurti slut å kristidn. Bom Lass såt ata bordi emi tjötji å las Moratidnindji. Ä va trast ättär sä däm add bestämma att ä suld bi släjkt laga stjyft å Soldn. Ann last å last å sä vek ann ijop tinindji, såt tyst jänn fläkk å sä säjd ann a si sjov: “Ä e då bar eländ jän i värden - ent ä värdskrig så e ä lantmäteri”.

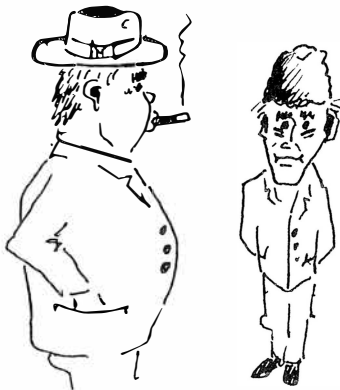
* * * * *

Fö ländj sä add Sturull å Ållpär Ann je djet. Dömda krätji va ju son att däm åt vänd sãm älst. Däm kund jät-upp ällt grönt så fanns, bå bljomär å ällt möjli. Däm kund till å me byrå tugg i si nå trøj så nånn add lagt frå si någär. Däm kund va ryktyt besvärligär. Jänn gångg då däm add buföra a Bårrbjer add däm doda djete minn si. Jänn dag add djete täj jänn kåjt upå bordä å add byrtå jätå upå je brökaku så låg dan. Sturull kam in å byrdå sveri fö ann tykkt att ä ljotnät yr. Då ann add sori jänn fläkk slutät ann minn tä säj: “Tä eg djetär å va relisjös - ä måsst då va jätt rent älvit”.

* * * * *

Jätt tag va ä rasnd mångg sysskon dan i Trappsläktn i Jesundum. Ättär and gambläs däm äv å do undå fö undå. Då Trapp Frida vårt begravnad å däm add ve ini tjörtjon å lesi upp ättär ännä, sambläs släkti ättärå å dråkk litä kaffe i lag. Då däm add duppa litä å druttji tretår, kam Trapp Niss frama Las så va yngst å säjd a onum: “Ja du Las - ä e bar du kvär äv sysskonum nu då” Las såg å Niss jänn fläkk å sä säjd ann: “Ja män - änd du sjov då?” Då svärät Nissä: “Ja visst gambältn - i liv ju änn i o”.

* * * * *

Dunder Andes i Utåmör vårt yvyr undra år gãmål ättär and. Ann va i årdningg i benum el tidi så ann brukät go upå Båkkän å andl nästan vänn dag. Jänn dag då ann sãm vanli add täj si uppyvyr Kråkkän fö tä ta si boti Koopen, råkät ann Jons Andes utåni budn. Andes frägät: “Ur gãmål a du vurti nu då?” Då svärät Dunder Andes: “Då ann a vurti so gãmål så i e sa int ann fräg ur gãmål ann e utan ann sa fräg; Vänd e ä så felär di då?”

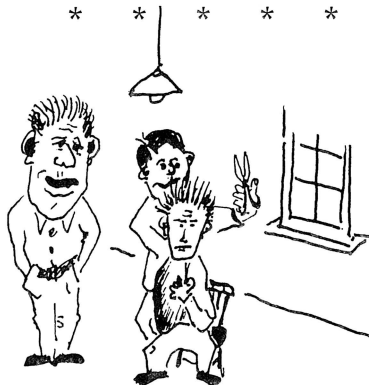
* * * * *

Förr i tidn va ä tä go-in i Koopen frå västáni da ä va je stentrapp så va äddjin áv ná granitállär. Ä va Filén frá Gruddbudum så add gart doda trappo. Då ann äldá djärd färdát on sát ann á knakkät minn ámárn á mäjsáln så stjyrvor öjrat kringgum ann. Hagman kam bota onum minn jánn sigarr i munnim släksá ann brukät a. Ann sågå jánn fläkk á sä frägät ann Filén um int ä va fali minn dömda stenstjyrvum. “Jo” säjd Filén “odär viku fikk i je stjyrv i tjinnbenä så ä vårt jätt ol sá mä je tvåkron”. “Näj nu skarvär du full litä o” säjd Hagman. “Njaa - sá mä n tjugufämöringg dá” svärat Filén.

* * * * *

Ä va månggär så villd djetas minn Ville i Budum. Ann brukät ju djärá si ná vänd nárdá Båkkán dá int ann add ná ana fö si. Nässtan áll vässt va DeKá, så i veru vänd suld spötjas minn onum. Men Ville va int bet tä svärá ann äld. Jätt tag kam Ville sykländ báta Kaffestugun fö tä fá si jánn kupp kaffe. Ä stod någä dan utáni á sprákät minn veroder. DeKá va minn á dá Ville add ställa frá si sykklän säjd DeKá: “Men Ville - du si äjt släksá um ann ädd sätt timlindjän milá rovklimpum”. Då passät Ville si tä svärá: “Ä du sjov si dá äjt släksá dá ann ädd täj bárt timlindjän”.

* * * * *

Ville brukät go bota Måsull Arvid dan i Budum fö tä klipp áv si árá son nánn gångg imilá. Jánn gångg dá ann djikk däjt va ä trast fyri mismárn. Då ann kam ini stugu dan i Måsullgard, såg ann att Arvid äldá klippät nánn så sát á jánn stol mitt á govi. Ville ställät si ináni dörum á sågå. Då ann vårt vari att ä va Lanser Kal så va undär eta förklädi så Arvid brukät knöjt yvyr ärdär fö int ä suld kumá ár nidi krågán, säjd ann: “I a dá álldär sitt nánn så a täj áv päronräjsä so tidát” (Däm brukät ju káll Lansergard fö Pärongard).

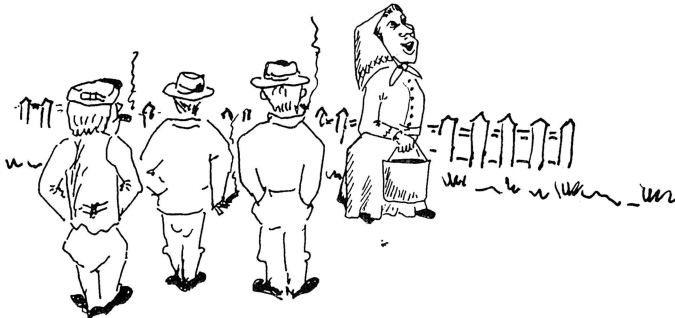
* * * * *

Mås Ejnar i Utâmör va ju bekant minn allär å Soldn. Ann va ju sãm ann va å kund full int stjöt ålltingg sjov utan ann add jänn sãmän förmyndär fö si. Jätt tag va ä fiskmästärn dan i Norby så va släjkän förmyndär . Ur ä nu va så vårt Ejnar sjok i kvidim så fiskmästärn vårt ta ledit å stjuss ann nãrdå lasarättã. Då dãm kam däjft fingg dãm sätt si i jänn kãrridår å vänt litã dãst nãnn duktär vårt lidum tã sjã vänd a va minn onum. Einar sãt dan å sãgå kringgum si. Ä va ju so att dan i kãrrådãrim köjtãt ä bã stjötãrskor å bitrãd fram å ättbakãr i säjnã väjtförklãd, slãksã dãm brukãt a. Ättãr jänn flãkk vändãt Ejnar si a fiskmästärn å säjd: “Vãndi bakukelinggãr ä va jãn dã”!

* * * * *

Sturull Kisti i Bãngsarvi vårt so pysjãn jänn dag så att dãm vårt tvundjigãr tã rindj ättãr Grudd Joan så stjussãt ännã inã sjokstugu i Mora. Sã duktãrn add klãmna litã å kvidim a ännã, tog ann si um aku jätt tag å sãg åjt sãm ann add fundera vänd eta kund va fö nå. Sã säjd ann att dãm vårt nug tvundjigãr tã ta kvãr ännã vyvr nåti fö tã ta nå prov. Kisti lãg dan å sãndjãn å sãgåjt litã illsãtt män sã sãg o å duktãrn å säjd: “Ä bi nug litã uvant ä. Kan int i fã fãrã emat å sãvã dãst i bi van tã sãvã jãn ä?”

* * * * *

Ä brukãt va so förr i tidn att då fok add ve boti Koopen å andla, så add dãm tid tã stan til utãni budn å sprãk minn verodãr. Jätt tag va ä någã kallãr så stod dan å pratãt um ä sã add ända å Soldn slãksã dãm brukãt. Stjinãr Jãrk va jänn åv dãm. Då kam Sturull Kisti frã sunãtãr å djikk föbi. Just då Kisti va brevi dãm, tänkt Jãrk att ann suld sköjj minn ännã sã ann lagd åv jänn ryktyn brakdrãt å sã galãt ann a Kisti: “Kan du väksl donda ä?” Då stanãt Kisti å bukkãt si fram litã å sã purpãt o tre äld fyr gãngg. Sã säjd o: “Vill du a ä smã-ãr sã fã du lov å fã mi emat a Bãngsarvi”.

* * * * *

Jätt tag fö ländj sä vårt Sörbu Lass instämmadn båti tindjä. Ann va stjyldadn fö tä a tjuvskuti jänn ölg ulovli dan ata Olåksåni jåtåni Grundmånggan. Läsman add full int nå vittn a eta å int nå rykty bevis äld mot Lass så ann fikk lägg fingrär upå bibbeln å sveri upå att int ann add skuti donda öldjän. Då djikk ann fri å fikk fãrå emat. Dan ättär kam Bom Lass bota onum å frägät ur ann kunnd sveri so vel boti tok. Ållär visst ju ur ä add gändji til å att ä add ve Lass så add skuti. Då svärät Sörbu Lass: “E du stállån du ä - tror du att i a rått-til tä sittj inn mäss ölgjakti e ä !”

* * * * *

“Ä va full desamma då” säjd Snikkär Margit då o kam bota Kaffestugun å såg bakändan å bussim då ann fo frå ännä. “Tä vänt upå bussn ä e då väss- ta i vet”.

* * * * *

Jänn gångg va ä so att Stapel Pär i Rotågãm vårt usams minn kelindjän så ä ljotnät yr. Däm trättät minn verodär jänn alv dag. Däm va so jälåkar så däm skällät sämä ölgrakkär båd två. Ätt sluss säjd kelindji: “I ädd då läjk djänn kunna ve djyft minn sjov Ljotan i ställä fö di”. Då kringgät Stapel Pär si å svårå: “Jo-o, män du vet full att ä e föbudi fö syskon tä va djyftär minn verodär”.

* * * * *

Jätt ana tag vårt Stapel Pär so rasnd sjok så ann vårt liggänd. Däm trodd nug att ann suld sätt til ä, so dålin va ann. Prästn kam däjät å byrdå nämnn eta minn syndu- mas fölätelis å släjkt inå ä va fö sent. Pär let a prästim att Jons sudi gardim kunnd ann då int föläat fö ann add då narra onum so stur faliet jänn gångg då däm suld seli jätt stjyft västi skoim. Ä kunnd ann int glämåv. Prästn säjd att ä va nug bäst tä

fölat allerjop um ann add tänkt si tä kumå a immelim. Ätt sluss djikk Pär minn upå ä, men ättär jätt tag säjd ann: “Um ä nu bi so att i kum upå benum ättä, så få ä allt bi sãm i säjd fösst”.

* * * * *

Då Tåmt Niss i Bångsarvi justt add byrtå fösst årä i skåjlam va ann bårt i fler dågå doda begani. Då ann kam ättbakär frägät Lund Andes så va skåjlmästar, um ann add ve sjok äld vänd ann add aft fö si ättärsãm ann int add ve minn i skåjlam. “Jo” säjd Tåmt Niss “i a jopa fad tä stjärå sudi Lerdäjkam”. Lund Andes tykkt då att ann va för litn för tä stjärå minn liãm. “Näj” säjd Tåmt Niss “mãn i vårt ju köjt båta onum minn jätå i veru vända”.

* * * * *

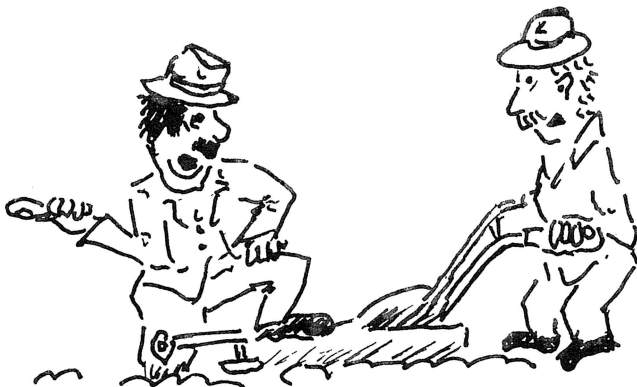

Ville i Budum bodd jesumãn i je liti stugu mitt i bym. Ann brukät pass si tä go boti nånn åv gardum då ann såg att ä kam nå främmand. Då visst ann att ä kund vånkas nå gått duppa ata kaffe. Jänn dag såg ann att ä djikk jänn opär kelinggär boti Kalsgard. Då föstod ann att ä suld bi sukkdjärningg åv. Ville sätt å si ruttjän å djikk däj. Ä djikk so ann add rekna åjt. Ättär jänn fläkk frägät dãm um ann vild a kaffe. Ä näjkät ann int til. Ann sätt si ata bordi , fikk kaffe å byrdå duppa. Ville tog je stjiv sukkerkaku, å sä je til - å je til - je tel - å je til. Då tykkt Svãn Kari att o vårt tvundjin säj a onum så o let att ann suld full ta si nånn bull o. Då svärät Ville: “Ja-a, mãn ä duv då a mi etanjãn o”.

* * * * *

Ä va jätt tag då någä pöjkunsfättär just add fändji tjörkort å skrambla jop pängär så däm add kunna tjöp jänn gämål bil åv någum. Ä va Bamse i Utåmör å Dennis i Bängsarvi å någä til. Jänn dag add däm ve dan nidi Båtåjsbåkkam å da frå bar ä åv suttär Bängsarvsväj. Donda biln va gämål så då däm add inna bårtermot Bosklåsån va ä nå så djikk gali - um ä va nå styrstag så uppät åv äld vänd ä va. Ä bar int si bättär änd ä baråv rätt ini syrenättjim ata väjn dan ata Flintpärگرد. Ini donda ättjim va ä två stur påpplär å veru säjd um infartn a gardim. Biln baråv rätt mot jänn åv dömda påpplum å då säjd Dennis a dänn så add tjöra biln: "Nu få du lägg i jänn ana väksl o fö nu bi ä grovskog".

* * * * *

Sammils Danil i Bängsarvi add jänn litn åkär lapp ata stugun da ann brukät sätt nå inkär åv päron vänn lådig. Jänn gångg va ä so att ann add fråga Ållull Jons båta Ållol um jop minn dömda päroni. Jons kam båta Danil jänn dag son i slutä åv maj å dömda kallär byrdå djär i årdning donda lotn. Danil add je ard så ann drog ättär lotim mäss jons äldi å styrät. Ä vårt varmt framtär mot ättärmidaim å Danil add full nänn putäll åv pilsnerdricka så ann bjod upå så ländj ä va nå kvär.

Framtär mot kvälldim va däm färdågär minn lotim å Danil ställät si minn jedör skântji upå ardi å sågajt beelätin. Så säjd ann: "Nu amm vir gart rätt fö jänn brännvinnsup. Um du fiär mi inn sum vir ta væss jänn - äld två - äld tre fö nu sum vir fir mismårn ryktyt o".

Ållull Jons: "Mismårn, ä e ju fyr vikur däjvt vet i"

Sammils Danil: "Ja-a, män du a full int so bråttum emat äld"

* * * * *

Helmer Nilsson